

RIIHIMÄKI AROLAMMI JUSULA S

Kivikautisen asuinpaikan tarkastus 18.4.2003

Juha Ruohonen

RIIHIMÄKI AROLAMMI JUSULA S

Kunta	Riihimäki
Kylä	Arolammi
Kohde	Jusula S
Rek.nro	
Tyyppi	asuinpaikka
Ajoitus	kivikautinen
Peruskartta	2044 03 RIIHIMÄKI (2000)
Koordinaatit kkj2	x = 6730 67 y = 2544 56 z = n. 88-89
Koordinaatit ykj	P = 6732 379 I = 3380 633
Etäisyys	Riihimäen kirkosta noin 6,2 km eteläkaakkoon
Aiempi tutkimus	-
Löydöt	KM 34040:1-18 (piiesineitä, -iskoksia, kvartsiytimiä, -iskoksia, kivilajiesineen teelmä, saviastian paloja, palanutta luuta; diarioitu 17.10.2003)
Kunto	sijaitsee pellolla, pintakerros sekoittunut maanmuokkauksen yhteydessä
Liitteet	kuvaliite, peruskarttaote 1:20 000

Johdanto

Allekirjoittanut teki pitkänäperjantaina 18.4.2003 riihimäkeläisen arkeologian harrastaja Jouni Rasimuksen kanssa tarkastuskäynnin Riihimäen kaupungin Arolammin kylän Jusulan talon etelänpuoleiselle pellolle, josta Rasimuksen mukaan oli aiemmin löytynyt yksittäinen kvartsi-iskos.

Oula Seitsonen mainitsee inventointikertomuksessa vuodelta 2001 (2002): ”Jusulan talon itäpuolelta pellosta on arkeologian harrastaja Jouni Rasimuksen mukaan löytynyt aiemmin yksi kvartsi-iskos, jota ei otettu talteen, mutta itse en paikalla mitään havainnut”. Inventointiraportin liitekartoista käy ilmi, että Seitsonen on tarkastanut talon itäpuoleisen pellon jättäen etelänpuoleisen pellon tarkastamatta. Yksittäisen kvartsi-iskoksen löytöpaikalla on kuitenkin todennäköisesti tarkoitettu juuri talon eteläpuolista peltoa, joka nyt siis tarkastettiin.

Sijainti ja havainnot

Paikka sijaitsee noin 6,2 km Riihimäen kirkosta SSE ja Arolammin sillasta noin 1,2 km SE. Löytöpaikka on pellolla, noin 180 m Jusulan päärakennuksesta kaakkoon ja noin 100 m Jusulantiestä lounaaseen. Arolampi sijaitsee kohteesta noin 880 m luoteeseen ja Vantaanjoki noin 280 m itään.

Kohteen tarkastuksen yhteydessä huhtikuun puolivälissä havainto-olosuhteet olivat hyvät. Pelto oli avoimena löytöpaikasta itään hiekkatiehen rajoittuvaa noin 70 m kaistaletta lukuun ottamatta. Ilmeisesti pelto oli kynnetty tavallista syvemmältä, sillä hiekkaisempi alue peltoalueella erottui tielle asti. Koillis-lounassuuntainen noin 200 x 50 m laajuinen hiekkaeiintymä erottuu ympäristöstä hyvin myös 1:20 000 maaperäkartassa (2044 03 RIIHIMÄKI).

Löytöjä pellon pintakerroksissa näkyi tarkastushetkellä erittäin runsaasti. Pääosa löydöistä tuli hiekkaeiintymän eteläosasta, loivasti etelään viettävältä peltoalueelta noin 88-88,5 m mpy korkeustasolta. Löydöt havaittiin noin 30 x 20 m kokoiselta maastossa jonkin verran tasoittuneelta mutta kuitenkin erottuvalla muinaisrannan itä-länsisuuntaiselta rantaterassilta. Kvartsiydin löytyi aivan löytöalueen eteläosasta, keramiikka ja piiesineet jonkin verran ylempää.

Löytöalueen pintakerros (sekoittunut kyntökerros) oli lähinnä hiekansekaista ja osittain myös savipitoista hiesua, jonka alta noin 30-40 cm syvyydestä alkoi hienorakeinen hiekka. Tarkastettu alue vaikutti myös suhteellisen kivettömältä. Löytöaluetta alemmalla noin 87,5 m mpy korkeustasolla paikasta etelään ja länteen maaperä muuttui selvästi savisemmaksi ja myös humuspitoisemmaksi muistuttaen tyypiltään lähinnä suosta raivattua peltoa. Hiekkaeiintymän pohjoispuolella maaperä oli lähinnä savipitoista hiesua. Löytöalueella oli paikoittain havaittavissa myös hiiltä, mutta tämä lienee suhteellisen resenttiä palojätettä roskien tms. poltosta.

Allekirjoittanut poimi paikalta eri löytölajeja (pii, kvartsi, keramiikka) näytteeksi, kun taas Jouni Rasimus keräsi kaikki havaitsemansa löydöt. Kohteella toistamiseen käydessäni 7.5.2003 dosentti Heikki Matiskaisen kanssa paikalla ei havaittu ainoatakaan löytöä. Rasimukselta saamieni tietojen mukaan hän olikin käynyt paikalla ainakin kaksi kertaa 18.4. tarkastuskäynnin jälkeen. Allekirjoittanut sai Rasimuksen poimimat löydöt lukuisista pyynnöistä huolimatta haltuunsa vasta 29.10.2003. Kaikki alueelta kevään 2003 kuluessa tehdyt löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 34040 (diar. 17.10.2003).

Päätelmät

Sijaintinsa ja monipuolisen löytöaineistonsa perusteella nyt tarkastettu kohde voidaan tulkita kivikautiseksi, lähinnä tyypillisen kampakeramiikan aikaiseksi asuinpaikaksi. Pääosa koristelluista keramiikan paloista (15 kpl) on tyypillistä kampakeramiikkaa useasta eri astiasta. Mukana on myös pari palaa mahdollisesti myöhäisempää kivikautista keramiikkaa (alanrot 12 ja 13). Löytöjen joukossa on pii- ja kvartsi-iskosten lisäksi mm. kaksi piikärjen katkelmaa, piikaavin, hiotun kiviesineen katkelma, kvartsiytimiä sekä kaksi palaa palanutta luuta, joista toista on mahdollisesti työstetty.

Pii-iskos (alanro 7) on mahdollisesti tuluspiitä. Löytöaineistossa on lisäksi tunnistamaton kiviesineen(?) katkelma (34040:18), joka on mahdollisesti resentti. Edelliseen liittyen

mainittakoon myös alueelta löytyneet kivilavakeramiikan pala sekä pala lasitettua punasavikeramiikkaa; näitä ei otettu talteen.

Tarkastettu kohde on kampakeraamisella kaudella sijainnut Silmäkenevan muinaisjärven eteläpuolella Arolammin muinaisjärven itärannalla, jonka kynnys on sijainnut ilmeisesti nykyisen Hyvinkään Hähäänkosken paikalla. Tämän muinaisjärven suhde pohjoisempaan sijainneeseen Silmäkenevan muinaisjärven suhteen on vielä toistaiseksi selvittämättä. Arolammin muinaisjärven rannoilta tunnetaan kivilautiset asuinpaikkakohteet Riihimäki [2, 3, 4, 16 ja 19]. Asuinpaikka on mahdollisesti yhteydessä vuonna 2001 löytyneeseen laajaan, mutta vähälöytöiseen kivilautiseen asuinpaikkaan Riihimäki [19] Arolammi Jusula, jonka eteläisimmät löydöt tulivat noin 200 m luoteeseen nyt tarkastetusta kohteesta.

Tämän tarkastuskertomuksen alkuperäiskappaletta säilytetään Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Riihimäellä 20.11.2003

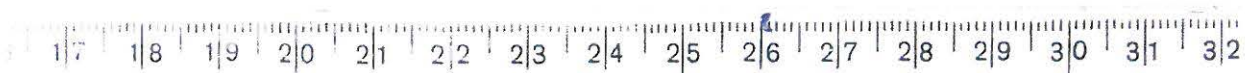
HuK Juha Ruuhonen

Kuva 1. Kivikautinen asuinpaikka hiekkaisella rantaterassilla Jusulan talon eteläpuolella. Asuinpaikan takana Vantaanjoen uoma. Kuvattu länsilounaaseen. JKR.

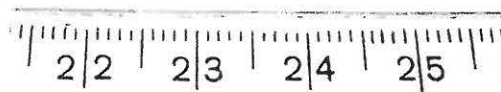
Kuva 2. Panoraama Jusulan eteläpuoleiselta pellolta. Vantaanjoen uoma vasemmalla, kivikautinen asuinpaikka Jusulan talon edustalla kuvan keskellä hiekkaisella törmällä, oikealla Jusulantie. Kuvattu luoteeseen. JKR.

Kuva 3. Kuoppa- ja kampaleimakoristeisia saviastian paloja KM 34040:15. Oikealla ylhäällä mahdollisesti nuorempaa kiviakautista keramiikkaa KM 34040:12 ja alhaalla KM 34040:11.

Kuvat 4 ja 5. Ylhäällä piikärkien 34040:3 ja :4 katkelmat. Alh. piikaavin 34040:1.

Kuva 6. Yläosassa vasemmalta ylhäältä resentti(?) kiviesineen katkelma 34040:18, tummaa tuluspiitä(?) 34040:7 ja vaaleaa piitä 34040:5. Alhaalla vasemmalta kivisavikeramiikan kappale (ei luetteloitu), lasitettua punasavikeramiikkaa (ei luetteloitu) ja vaalea pii-iskos 34040:6.

Kuva 7. Kookkaita kvartsikappaleita Jusulan pelloilta (KM 34040:9-11). Selkeät kvartsiytimet kuvassa oikealla ja keskellä ylhäällä.

Ote peruskartasta 2044 03 RIIHIMÄKI
(digitaalinen kartta-aineisto 1997)
MK 1:20 000

